

Posto je poslije humanizma i renesanse obnovljen klasični latinski jezik, poznata je činjenica da se znatan dio djela s područja umjetničke književnosti i znanosti u mnogim evropskim zemljama oblikovao s pomoću tog jezika, a u nekim je kao službeni jezik bilo stolojeima. U Hrvata je latinski jezik bio službeni jezik do 1847, a u razgovornom se obliku upotrebljavao sve do početka 19. stoljeća. Mnoge su se riječi preuzete iz latinskog u nas posve udomaćile, pogotovu u znanstvenoj terminologiji. Medutim, pri upotrebi

Posto je poslije humanizma i renesanse obnovljen klasični latinski jezik, poznata je činjenica da se znatan dio djela s područja umjetničke književnosti i znanosti u mnogim evropskim zemljama oblikovao s pomoću tog jezika, a u nekim je kao službeni jezik bilo stolojeima. U Hrvata je latinski jezik bio službeni jezik do 1847, a u razgovornom se obliku upotrebljavao sve do početka 19. stoljeća. Mnoge su se riječi preuzete iz latinskog u nas posve udomaćile, pogotovu u znanstvenoj terminologiji. Medutim, pri upotrebi

Posto je poslije humanizma i renesanse obnovljen klasični latinski jezik, poznata je činjenica da se znatan dio djela s područja umjetničke književnosti i znanosti u mnogim evropskim zemljama oblikovao s pomoću tog jezika, a u nekim je kao službeni jezik bilo stolojeima. U Hrvata je latinski jezik bio službeni jezik do 1847, a u razgovornom se obliku upotrebljavao sve do početka 19. stoljeća. Mnoge su se riječi preuzete iz latinskog u nas posve udomaćile, pogotovu u znanstvenoj terminologiji. Medutim, pri upotrebi

LICENCA ILI LICENCIJA

Stjepan Babić

zadržući da namre, pusti me odmah vani... (isto, str. 51). »Moram li izati vani kad govoriš o meni?« (29, 4, 70, 30).

One nastaju zbog toga što se prilozi vani i vani u nekim krajevima različitio upotrebljavaju pa to onda prodire i u književni jezik. A to je u književnom jeziku greška jer velika većina naših pisaca upotrebu ih dvaju priloza jasno razlikuje, kao što pokazuju prilozi: »Necū da umrem, pusti me odmah vani... (isto, str. 51). »Moram li izati vani kad govoriš o meni?« (29, 4, 70, 30).

One nastaju zbog toga što se prilozi vani i vani u nekim krajevima različitio upotrebljavaju pa to onda prodire i u književni jezik. A to je u književnom jeziku greška jer velika većina naših pisaca upotrebu ih dvaju priloza jasno razlikuje, kao što pokazuju prilozi:

Vani bijeli se jošte dan - ... rec je bio mrak, a vani puhao je strasan vjetar (A. Seonari, - »Voc je vani sijepa, gliuha (I. Mazuranić, - Vani se rec dauno smutio vjetar (V. Novak, - Zdunće je ispitivao, je li ona bila vni i tko je bio pred kucom (Turčić, - A vni u hodniku, u praznome dvoju, ni da bi se što namknulo (J. Leskovar, - Vani na cestu titralo sldbo svjetlo fenjera (V. Car Emin), - Vani na ulici gliuhi mrak (I. Kozarac), - Vani su zdalomi, jesenji dami (B. Sudara), - Vani u drugom katu negdje žuta se svjetla pale, - Vani na ulici... (M. Krleža), - E, znade se za Josu tako vani (V. Kaleb), - Vani, to vjece, stara varalico... (V. Kaleb), - Vani, smjest vni iz moge stana, još danas van (L. Perković), - Udomo i razgladamo na sve strane trošnu bogomolu, a kad van, uzze me starti ljudi sdišljati radi novčane pomoći (B. Budisavljivić), - Janko pride vratima, pa s prača pravilo koje proizlazi iz takvih primjera vrlo je jednostavno: van dolazi na pitanje kamo, a vani na pitanje gdje. Lijepo ga osvjediljava jedan Preradovićev primjer: »Kad sam vani, moram kući, a iz kuće moram vani.« Kako se neki i u književnom jeziku o to pravilo spoitu, upozorenje je bilo potrebno, a posebno zbog gramatičara. Pregledao sam više naših jezičnih priručnika i našao da na pravilnu upotrebu upozorava samo M. Sohljčić i stilističkom savjetniku. N. Andrić u Braniču jezika hrvatskoga spo- minje to kao općepoznatu, T. Marčić u Jezičnom savjetniku kaže da je vani dobra riječ iako je nema ni u Karadžićevu ni u Broz- Ivekoviću rječniku, ali ne kaže kad se upotrebljava. U Vidovićevu priručniku *Kako ne valja - valja pisati* o tome nema ni riječi, a